

Yazılım Gündemi - 2020/06

3-9 Şubat 2020

Eren Hatırnaz

9 Şubat 2020

İçindekiler

1	Google Chrome tarayıcısının SameSite Cookie değişiklikleri bu ay devreye giriyor	2
2	JVM Ekosistem Raporu 2020 yayınlandı.	3
3	TypeScript 3.8 RC sürümü yayınlandı	4
4	Angular 9 sürümü yayınlandı	4
5	Swift 5.2 sürümü yayınlandı	6
	5.1 Key Path Expressions as Functions (SE-0249)	6
6	GNU ve Özgür Yazılım Vakfı (FSF) birlikte çalışmaya devam edecek	7
7	Visual Studio v1.42 (Ocak 2020) sürümü yayınlandı	8
8	Yaklaşan Etkinlikler	8
9	Diğer Haberler	9
10	Lisans	10

```
#include <teknoseyir.h>
int main(int argc, char *argv[]) {
    printf("Yazılım Gündemi - 2020/06");
    printf("      3-9 Şubat 2020      ");
    // TODO: Sonraki gündem fonksiyonu eklenecek.
}
```

< [Önceki Gündem](#) | [3-9 Şubat 2020](#) | [Sonraki Gündem](#) >
[TeknoSeyir'de Oku](#)

1 Google Chrome tarayıcısının SameSite Cookie değişiklikleri [bu ay devreye giriyor](#)

Bir fikr-i takip haberi yapalım. Bu konudan [Yazılım Gündemi - 15](#) yazısında bahsetmiştik. Bu nedenle değişiklik ile ilgili detaylı bilgi edinmek isterseniz o yazıya bakabilirsiniz ama şöyle kısa bir bilgi de verelim. 4 Şubat tarihinde yayınlanan Chrome 80 sürümü ile hayatımıza giren SameSite Cookie özelliği, sitelerde bulunan üçüncü parti çerezlerin `SameSite=None;Secure` ifadesi ile işaretlenmesi gerekliliğini getiriyor. Bu özellik sayesinde çerezler güvenli bağlantılar arasında işlenebilecek. Tarayıcınızın bu özelliği destekleyip desteklemediğine [bu sayfadan](#) bakabilirsiniz. Sayfadaki her şeyin yeşil olması gerekiyor.

Eğer sitenizde bir çerez üçüncü parti olduğu halde yukarıdaki gibi işaretlenmemişse Chrome 80 sürümünün Geliştirici Araçları konsol ekranında aşağıdaki gibi bir uyarı ile karşılaşacaksınız.

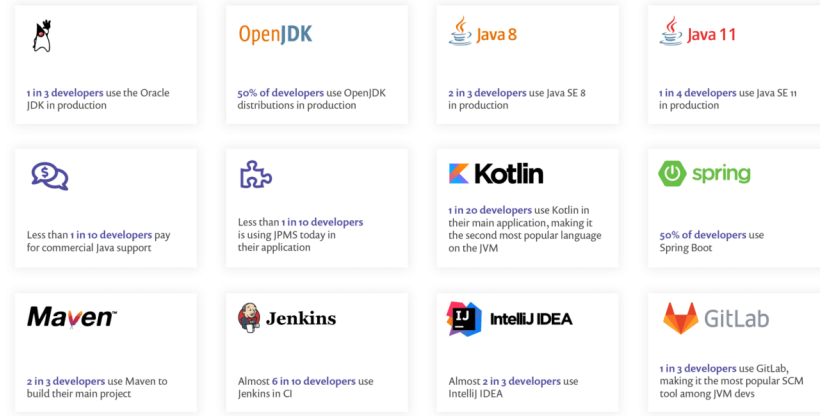
```
⚠ A cookie associated with a cross-site resource at developers-get-ready-for-new.html:1 https://google.com/ was set without the 'SameSite' attribute. It has been blocked, as Chrome now only delivers cookies with cross-site requests if they are set with 'SameSite=None' and 'Secure'. You can review cookies in developer tools under Application>Storage>Cookies and see more details at https://www.chromestatus.com/feature/5088147346030592 and https://www.chromestatus.com/feature/5633521622188032.
```

Bu durumda sizin yapacağınız pek bir şey yok gibi gözüküyor, sayfanıza eklediğiniz servisin ilgili değişiklikleri yapmasını bekleyeceksiniz ama eğer siz böyle bir servis sunuyorsanız o zaman [şu yazıyı](#) okumanızda fayda var. Fakat bazı servisler geriye uyumluluk olması açısından aynı çerezden iki tane kullanılabilir, yani birisi eski, diğeri yeni ayarlarda iki çerez yukarıdaki uyarı bunlardan birisi için de gözükebilir, nitekim Google'ın bazı servislerinde de durum böyle olabileceği.

- [Konuyla ilgili YouTube videosu](#)

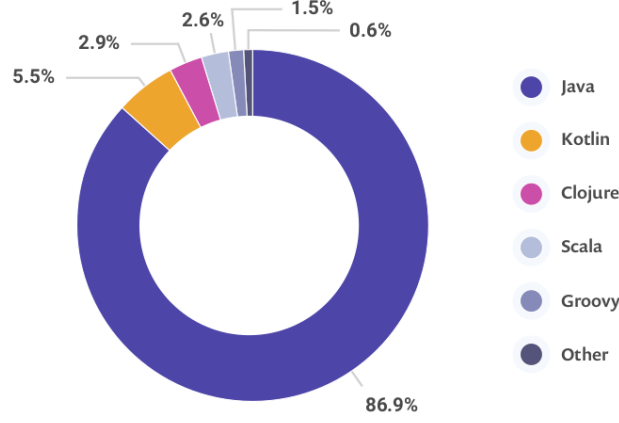
Daha detaylı bilgi ve ileri okuma kaynakları için konu başlığına eklediğim bağlantıyı inceleyebilirsiniz.

2 JVM Ekosistem Raporu 2020 yayınlandı.

Şekil 1: Anket sonuçlarının özeti

Snyk isimli firmanın düzenlemiş olduğu JVM (Java Virtual Machine) ekosistemi anketinin sonuçları bu hafta içerisinde yayınlandı. Yukarıdaki görselde gördüğünüz özeti tam halini incelemek için [bu adresteki PDF dosyasını](#) inceleyebilirsiniz.

Şekil 2: JVM üzerinde çalışan diller arasında Kotlin yükselişte.

3 TypeScript 3.8 RC sürümü yayınlandı

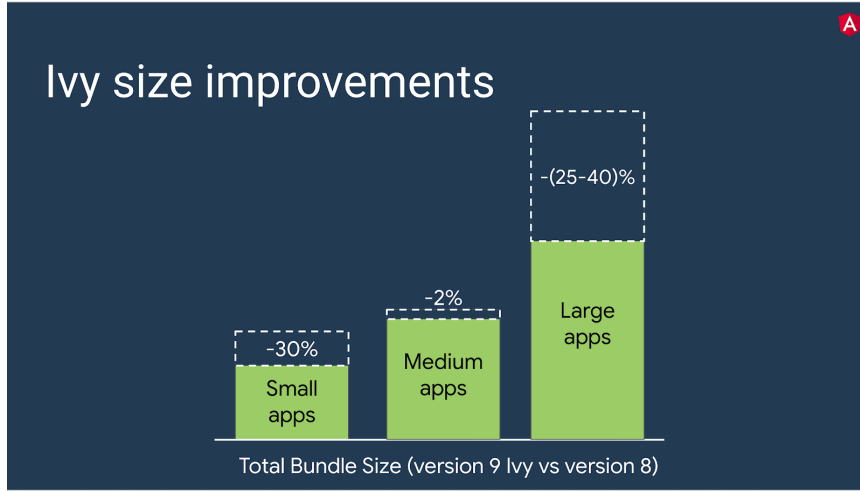
Geçtiğimiz haftalardaki yazılım gündemi yazısında (bkz: [Yazılım Gündemi - 2020/02](#)) Beta sürümünün yayınlandığını duyurduğum TypeScript dilinin bu hafta Release Candidate sürümü yayınlandı. Bu sürümle birlikte gelen "Private Fields" özelliğine o yazıma değinmişim. Diğer özellikleri de inceledim fakat aktif olarak kullandığım bir dil olmadığı için pek bir şey anladığımı söyleyemeyeceğim. Bu nedenle ilgili arkadaşları konu başlığına eklediğim bağlantıyı okumaya davet etmekten başka yapabileceğim bir şey yok. Bir sonraki sürümde dersime çalışmayı deneyeceğim :)

4 Angular 9 sürümü yayınlandı

VueJS ve ReactJS gibi kütüphanelerin çıkmasıyla birlikte her ne kadar popülerliği azalmış olsa da kurumsal camiada hala daha kullanılmaya devam edilen Angular kütüphanesinin bu hafta içerisinde 9.0.0 sürümü yayınlandı. Front-End tarafına çok uzak biri sayılmam aslında ama bir projede Angular kullanmayalı bayağı uzun zaman oluyor o yüzden pek fazla detaylara inemeyeceğim.

Bu sürüm, [Ivy](#) ismini verdikleri derleme ve çalışma zamanında render yapma kısımlarında çalışan bir "derleyici" ile birlikte geliyor ve Angular takımının iddiasına göre şunları sunuyormuş:

- Daha küçük paket boyutları.
- Daha hızlı test.
- Daha iyi debugging.
- CSS class ve style tanımlamaları iyileştirilmiş.
- Tip kontrolü iyileştirilmiş.
- Derleme hataları ve derleme zamanı iyileştirilmiş.
- Çoklu dil desteği iyileştirilmiş.

Şekil 3: Uygulama boyutlarına göre Angular 9'un küçülme oranları.

Yukarıdaki grafikte görebileceğiniz üzere Ivy isimli "derleyici" ile birlikte uygulamanızın boyutlarına göre dikkate değer bir paket boyutu azalması söz konusu. Bu da demek oluyor ki artık uygulamalarınız hem daha az yer kaplayacak, hem de kullanılmayan gereksiz komponentler atıldığı için daha hızlı yüklenme sürelerine sahip olacaksınız. Angular'ın genelde çok büyük paket boyutundan dolayı pek fazla tercih edilmediği düşünüldüğünde bu gelişme iyi bir adım diyebiliriz ama VueJS ve ReactJS kullananları kendine çekebilir mi bilinmez.

Bu sürüme yükseltmek için aşağıdaki komutları kullanabilirsiniz ama öncesinde şu sayfadaki Angular Güncelleme Rehberi'ni okumanızı şiddetle tavsiye ederim: <https://update.angular.io/>

```
$ ng update @angular/cli @angular/core
```

5 Swift 5.2 sürümü yayınlandı

Apple tarafından geliştirilen ve çoğunlukla yine Apple ekosistemindeki cihazlar için uygulama geliştirmek için kullanılan programlama dili Swift'in 5.2 sürümü bu hafta içerisinde yayınlandı. Mobil uygulama geliştirme tarafına çok uzak birisi olsam da blog yazılarındaki kodları ve yapıları kolayca anlayabildim. O halde gelin bir özelliği birlikte inceleyelim:

5.1 Key Path Expressions as Functions (SE-0249)

Hemen her programlama dilinde bulunan, dizi içerisinde çeşitli işlemler yapılabilen `map`, `filter` gibi fonksiyonlar Swift dilinde de var fakat bu sürümde bir kolaylık geldi. Örnek üzerinden anlatmak gerekirse:

Diyeelim bu şekilde bir struct tanımınız var:

```
Swift
1 struct Kullanici {
2     let isim: String
3     let yas: Int
4
5     var oyKullanabilirMi: Bool {
6         yas >= 18
7     }
8 }
```

ve bu şekilde objelerimiz olsun:

```
Swift
1 let eren = Kullanici(isim: "Eren Hatırnaz", yas: 25)
2 let ahmet = Kullanici(isim: "Ahmet Mehmetoğlu", yas: 17)
3 let mehmet = Kullanici(isim: "Mehmet Ahmetoğlu", yas: 18)
4
5 let kullanicilar = [eren, ahmet, mehmet]
```

ve bu `kullanicilar` dizisindeki elemanların isimlerini getirmemiz gerekir. Eskiden bu şekilde yapıyorduk:

```
Swift
1 let eski_kullaniciAdlari = kullanicilar.map { $0.isim }
```

Artık bu şekilde kullanabiliyoruz:

```
Swift
1 let kullanıcıAdlari = kullanıcılar.map(\.isim)
2 print(kullanıcıAdlari)
```

Aynı şekilde `filter` ve diğer fonksiyonlar için de bu şekilde kullanmak mümkün:

```
Swift
1 let oyKullanabilenler = kullanıcılar.filter(\.oyKullanabilirMi)
```

Bu arada ilk defa gördüğüm için söylemeden edemeyeceğim. Swift'in söz dizimi gerçekten güzelmiş. Özellikle bu `oyKullanabilirMi` özelliğini tanımlarken kullandığım `yas` değeri 18'den büyükse `True` olsun anlamına gelen söz dizimi gerçekten çok zekice.

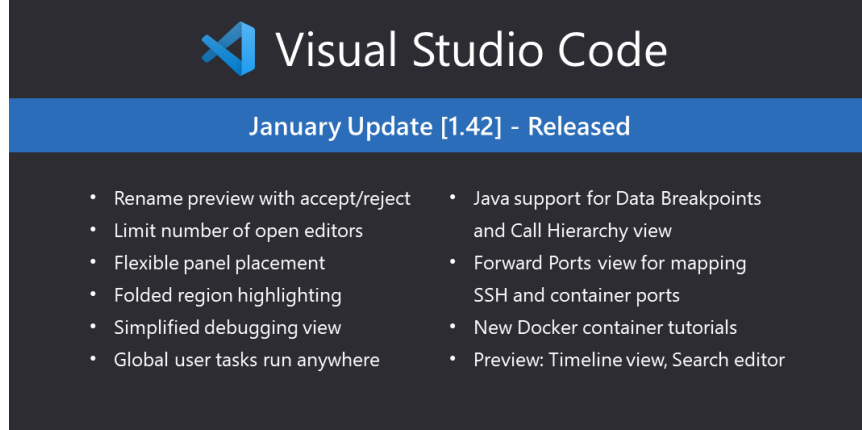
Bu sürüm ile birlikte dile başka birçok özellik daha eklendi fakat hepsine değinirsem yazı çok uzayacak. Bu nedenle ilgili arkadaşları konu başlığına eklediğim bağlantıya tıklamaya davet ediyorum.

Ayrıca bu hafta başında Swift takımı Swift Crypto isimli yeni bir [açık kaynak proje de duyurdu](#). [GitHub deposu](#)

6 GNU ve Özgür Yazılım Vakfı (FSF) birlikte çalışmaya devam edecek

Richard Stallman'ın olayından (bkz: [Yazılım Gündemi - 10](#)) sonra GNU oluşumu ile Free Software Foundation arasındaki ilişkiler de tartışmalı duruma gelmişti (bkz: [Yazılım Gündemi - 13](#)). Bu hafta iki tarafında kendi sitelerine ekledikleri sayfadaki ([GNU](#), [FSF](#)) yazı ile birlikte bu olaylar biraz çözülmüş gibi gözüküyor. Her ne kadar iletişimlerini minimum seviyeye indirmek istediklerini belirtseler de birlikte çalışmaya devam edeceklermiş. Yine de konuyla ilgili fikir belirtmek isteyenlerin 13 Şubat tarihine kadar süresi varmış.

7 Visual Studio v1.42 (Ocak 2020) sürümü yayınlandı

8 Yaklaşan Etkinlikler

Etkinlik İsmi	Yeri	Tarihi
Elasticsearch: Sizing and Capacity Planning	İstanbul	12 Şubat 19:00
Mikroservis Ortamında Yapay Zeka Uygulaması oluşturma	Online	13 Şubat 13:00
OpenShift 4: Operatörler ile Bulutunuzu Yönetin	İstanbul	13 Şubat 19:00
Azure Serverless Architecture	İstanbul	17 Şubat 19:00
Firebase Study Jam	İzmir	18 Şubat 18:00
Power BI : Verileriniz Sizinle Konuşmaya Başlasın	İstanbul	18 Şubat 19:00
1. Bilişim Zirvesi	İstanbul	19 Şubat 10:00
PostgreSQL'de İleri Seviye Yedekleme	İstanbul	19 Şubat 18:00
TRAI Meet-Up 31 Otomotiv ve Yapay Zeka	İstanbul	19 Şubat 18:00
GraphQL 101 Workshop - El Housseine Jaafari	İstanbul	19 Şubat 18:30
Her şeyi yapan sihirli servis : Elastic Beanstalk - Level 100	İstanbul	19 Şubat 19:00
Bilgisayar Mühendisliği Öğrencileri Kongresi	İstanbul	20 Şubat 09:00
PostgreSQL'de ileri seviye kurulum, güncelleme ve bakım teknikleri	Ankara	20 Şubat 18:30
Big Dataya Giriş: NoSQL & Spark	İstanbul	21 Şubat 10:00

Devamı sonraki sayfada

Önceki sayfadan devam ediyor

Etkinlik İsmi	Yeri	Tarihi
Women Techmakers Series 2	Ankara	22 Şubat 11:00

9 Diğer Haberler

- Microsoft Teams, geçici olarak [çöktü ve gün içerisinde tekrar açıldı](#).
- Facebook AI, PyTorch3D kütüphanesini [tanıttı](#). [GitHub Deposu](#)
- Facebook AI, NLP çalışmaları için [veri seti yayınladı](#): [CCMatrix](#).
- Microsoft'un Jupyter Notebook alternatifi .NET Interactive, Preview 2 [sürümünü yayınladı](#).
- JetBrains, birçok IDE'sinin 2020.1 Erken Erişim sürümünü yayınladı:
 - [GoLand 2020.1 EAP](#)
 - [CLion 2020.1 EAP](#)
 - [IntelliJ IDEA 2020.1 EAP3](#)
 - [PhpStorm 2020.1 EAP #2](#)
 - [PyCharm 2020.1 EAP 2](#)
 - [WebStorm 2020.1 EAP #3](#)
- JetBrains, KotlinConf 2019 etkinliğinin materyallerini [sitesine yükledi](#).
- Rust, "Cleanup Crew" takımı [oluşturacağını duyurdu](#). Katılımlar başladı.
- JDK 14 Release Candidate [oldu](#).
- [DConf 2020](#) için konuşmacı [başvuruları başladı](#). Son gün 12 Nisan.
- PHPUnit kütüphanesinin v9 [sürümü yayımlandı](#).
- KDevelop 5.5 [sürümü yayımlandı](#).
- imgaug kütüphanesinin v0.4.0 [sürümü yayımlandı](#).
- PHP için Markdown dosyası işleme kütüphanesi [CommonMark 1.3.0 sürümünü duyurdu](#).

10 Lisans

Yazılım Gündemi - 2020/06 yazısı Eren Hatırnaz tarafından Creative Commons Atıf-GayriTicari-AynıLisanslaPaylaş 4.0 Uluslararası Lisansı (CC BY-NC-SA 4.0) ile lisanslanmıştır.